

Forslag om at indføre Omvalg. Det har i lang Tid været erkendt, at det er noget uheldigt, at mange af Rigsdagsmændene sidde paa et Mindretal, og det er Hovedgrunden til, at man har stillet Forslag om at indføre Omvalg. Derved vil man ligesom tvinge Vælgerne til at samle saa stort et Antal Stemmer om en enkelt Mand, at det bliver over Halvdelen af de afgivne Stemmer. Men man vil ogsaa, naar vi indføre denne Valgmaade, ulejlige Vælgerne i adskillige Tilfælde to Gange, og jeg nævnede straks som en af de store Fordele ved det Forslag, jeg har tilladt mig at stille, at man kan spare Vælgerne for denne Ulejlighed.

Man kan godt indrette Stemmesedlen saaledes, at Vælgerne allerede ved den første Stemmegivning kunne udtale sig om, hvordan de ville stemme, hvis der skulde være Omvalg, hvis de altsaa ikke kunne faa deres egen Kandidat valgt. Det kunne de gøre ved, som jeg har foreslaaet her, at nummerere Kandidaterne saaledes, at de sætte et Ettal ved den Mand, de foretrække fremfor enhver af de andre. Saa kunne de give den Mand, de derefter foretrække, Nr. 2, og de kunne saa nummerere videre Nr. 3 og Nr. 4 osv., for saa vidt de have Lyst til det. Saa vil man, hvis ikke der paa den Mand, som har faaet de et Stemmer, der ere betegnede med Ettal — dem kalder jeg „Første-Stemmer“ —, er faldet saa mange, at han har faaet Flertal, straks paa Stemmesedlen kunne se, hvordan enhver Vælger vil stemme ved et hvilket som helst Omvalg, der kunde tænkes mellem to af de andre Kandidater, og man kan derfor ud af Stemmesedlerne læse Resultatet af Omvalget. Man behøver altsaa ikke at ulejlige Vælgerne tiere. Det er en af de store Fordele ved den Afstemningsmaade, jeg her foreslaar, og som jeg kalder subsidiær Stemmegivning. Men der er ogsaa andre Fordele derved.

Naar der her ogsaa er Ønske fremme om at indføre et frit Omvalg, saa at ikke alene de to, som opnaa flest Stemmer, kunne komme paa Valg paa ny, vil jeg sige, at dette frie Omvalg jo giver Vælgerne en større Bevægelsesfrihed i første Omgang. Ved det bundne Omvalg klæber der, synes jeg, den Mangel, at Vælgerne ere nødte til at slutte sig sammen allerede i første Omgang for at sikre sig, at deres Mand kan komme op i alt Fald som Nr. 2 og komme med paa Omvalg. Det tillader ikke Vælgerne at ordne sig saaledes, som de maaske kunne have Lyst til, og tillader dem maaske mange Gange

ikke, hvis det er smaa Grupper, at mønstre deres Tropper i den Udstrækning, som det frie Omvalg gør. Den Afstemningsmaade, jeg foreslaar, altsaa subsidiær Afstemning, har den samme Fordel som det frie Omvalg, at den stiller Vælgerne frit, de risikere ikke noget ved at stemme paa en af deres andre Kandidater som Nr. 2 eller Nr. 3, altsaa ved straks at udtale sig om, hvorledes de ville stille sig ved et eventuelt Omvalg. Det er sikkert saaledes, at jo mere frit en Valgmaade stiller Vælgerne, desto bedre er den. Det gælder om at indrette Valgreglerne saaledes, at enhver Vælger i størst mulig Udstrækning kan følge sin Overbevisning, og at han ikke risikerer noget ved fuldt ud at følge den, i dette Tilfælde ved Afgivelsen af sin „Første-Stemme“. Det nævner jeg som den anden store og betydelige Fordel ved den af mig foreslaaede Afstemningsmaade.

Jeg har, som ærede Medlemmer ville have set, i Udvalgsbetænkningen anført nogle Eksempler til Belysning af, hvad jeg her har sagt. Det kan maaske se lidt broget ud ved første Øjekast, men jeg vil dog bede ærede Medlemmer gaa Eksemplerne igennem, de ere meget lette at forstaa. Jeg vil tillade mig at tage et enkelt af dem frem og benytte det til Forklaring af denne Valgmaade. Maa jeg forudskikke den Bemærkning, at der selvfølgelig kan stemmes paa mange Maader, naar der er Tale om at nummerere Kandidaterne; jo flere Kandidater der er, desto flere Maader kan der stemmes paa, men man kan godt gaa ud fra, at Hovedbunken af Stemmesedler vil komme til at ordne sig i ensartede Grupper, i lige saa mange Bunker, som der er Kandidater, og det vil blive forholdsvis faa, der komme til at falde udenfor, hvorfor jeg ikke har regnet med dem. For Overskuelighedens Skyld har jeg altsaa kun taget de Stemmesedler med, som man maa tænke sig henholdsvis blive ens, og det vil som sagt blive de fleste, rimeligvis bliver der lige saa mange Bunker, som der er Kandidater. Vi tænke os altsaa, at der er opstillet 3 Kandidater: A, B og C, 800 give A, 700 give B og 600 C deres „Første-Stemme“. Men saa udtale de 800 sig endvidere om, hvorledes de ville stemme, hvis de ikke faa deres egen Mand valgt, idet de sige, at de da foretrække B for C. Paa samme Maade udtale de 700, at de, hvis de ikke faa B. valgt, foretrække A for C, og de 600, som med deres „Første-Stemmer“ ønskede C valgt, foretrække i anden Omgang ved